

KOMENTÁŘ: POSOUVÁNÍ VĚKOVÝCH HRANIC PRO VSTUP DO PROSTŘEDÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ NIC NEŘEŠÍ - OCHRANU DĚTÍ A JEJICH DAT V KYBERPROSTORU TOTO OPATŘENÍ NEZAJISTÍ.

Kamil KOPECKÝ

Zní to dobře, že? Posuneme věkovou hranici pro vstup do prostředí sociálních sítí třeba na 15 let a zajistíme tak ochranu dětí a jejich osobních údajů. Ve skutečnosti však tento posun neřeší vůbec nic a přinese s sebou jen komplikace.

V tuto chvíli je minimální věkový limit pro vstup do sociálních sítí (a celé řady dalších internetových služeb) 13 let. Přesto Facebook aktivně využívají i děti podstatně mladší - desetileté, jedenáctileté i dvanáctileté. Většina dětí vlastně ani nevnímá, že překračují nějakou určenou věkovou hranici - ke vstupu jim jednoduše stačí padělat datum narození a stanou se součástí komunity.

V roce 2015 jsme realizovali menší výzkum České děti a Facebook (E-Bezpečí, Seznam.cz, Vodafone a Linka bezpečí), který jsme doplnili daty loňské studie Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru (E-Bezpečí & O2). Z obou studií jasně vyplynulo, že ve většině případů (v případě první studie až v 92 %) **většina rodičů ví, že má jejich dítě účet na Facebooku. A to i rodiče dětí, které jednoznačně věkový limit nesplňují.** Jinými slovy - **již v tuto chvíli rodiče tolerují, že mají jejich děti**

(často mladší 13 let) účet na sociální síti Facebook. Jinými slovy, rodiče povolují dětem lhát o svém věku v online prostředí.

Většina odborníků (psychologů, pedagogů) v čele s prof. Soňou Livingstone (vedoucí týmu EU Kids Online z London School of Economy) potvrzuje, že sociální sítě nejsou pro děti mladší 13 let určeny. Když jsem s ní o tomto tématu před dvěma lety diskutoval na Summitu v Dublinské centrále Facebooku a Google, upozornila na to, že **většina dětí mladších 13 let, které měly účet na Facebooku, neměly od svých rodičů nastaveny žádné mantinely co se týče používání internetu (např. víc než 55 procent dvanáctiletých), velké procento těchto dětí pak mělo tyto účty založeny se souhlasem rodičů.**

Základním článkem v této oblasti je tedy rodič. A ten dokáže dítě ovlivnit především tehdy, když je dítě hodně malé - ve věku od cca 6 let. Zjednodušeně řečeno - malé děti rodiče poslouchají, pubertáči ne. **Ústřední úlohu tedy nehrají žádné technické věkové limity, ale rodič jako centrální článek prevence (+samozřejmě škola), který nesmí zaspát a musí s dítětem pracovat o malička, dokud to ještě jde.** S věkovými hranicemi jednotlivých online nástrojů můžeme posouvat libovolně, bezpečí dětí to však nezajistí.

Sociální sítě nejsou jediné služby, které jsou limitovány věkem - **v podstatě všechny služby Google mají věkový limit 13 let (s výjimkou rodičovských účtů), limitována je pornografie (zpravidla 18 let), limitovány jsou také erotické videochaty (18 let) a další tisíce služeb. Mimochodem, limit 13 let má třeba také populární Dropbox, a třeba i operační systém Android, který najdete ve většině mobilních zařízení (s výjimkou posunu věku speciálních "rodičovských" profilů). A přesto tyto služby využívají děti - nezávisle na jakékoli formální restrikci.**

Představa, která byla prezentována vládou ČR a představiteli ÚOOÚ ([ldnes](#)), vypovídá o naprosté neznalosti problému. Za zvláště úsměvnou považuji představu o existenci formuláře - "kolonky" - kterou rodič vyplní a povolí tak dítěti vstup na Facebook. Umíte si představit mechanismus ověření takovéto

kolonky? Bude snad stát předávat Facebooku databázi rodičů konkrétních dětí? Bude snad rodič předávat Facebooku úředně potvrzený rodný list? Matriční záznamy? Nebo snad potvrzení ze školy? Nebo bude Facebooku podávat údaje o své platební kartě? Jak Facebook ověří, že jde o rodiče? V době GDPR naprosto nepředstavitelné. A absurdní. Navíc to bude mít dopad i na české služby, které nabízejí obsah pro děti starší 13 let.

Přístup, který je rozumný a kompromisní, kompatibilní s mezinárodním právem, představuje podle mého názoru stávající hranice 13 let. Ta totiž na jedné straně dostatečně zajišťuje ochranu dítěte vzhledem k internetovým službám, které pro něj nejsou určeny, na druhou stranu mu umožní využívat celou škálu služeb, které pro něj určeny jsou (třeba klasický balíček služeb Google). **Zvýšení věkové hranice povede k jedinému - děti budou v online prostředí více lhát a podvádět, aby se dostaly ke své oblíbené službě.**

Kamil Kopecký, E-Bezpečí

Další užitečné zdroje:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/jcc4.12012>

<http://blogs.lse.ac.uk/mediapolicyproject/2017/02/27/where-are-the-age-restrictions-on-childrens-use-of-instagram/>

<http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/3850/3075>

Komenář nemusí vyjadřovat postoje celého projektu E-Bezpečí a jeho redakce, prezentuje pouze názory konkrétního autora.